

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942 május 13.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 107. sz.FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDORElőfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levélcim: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

NÉMET GYŐZELEMMEL VÉGGZÖDÖTT A KERCSI CSATA

40.000 fogoly, 193 páncélos, 598 löveg, 260 repülőgép és mérhetetlen mennyiségű hadianyag a Szovjet vesztesége a halottakon kívül — A keleti arcvonal középső szakaszáról is fontos közlések várhatók — Japán indiai partraszállást készít elő — Rommelt különleges harci-kocsikkal látták el — Amerika női hadsereget állít fel — Sulyos belpolitikai válság Kanadában

Kállay miniszterelnök elbucszította a frontra induló egyik alakulatunkat

Egy nappal a kercsi arcvonalon megindult német offenzíva bejelentése után már is hatalmas sikerről számol be a vezéri főhadiszállás. A német csapatok megtörték az ellenség ellenállását a szovjet arcvonal legjobban megerősített részén. Az eredmény annál nagyobb jelentőségű, mert a győzelmet egyetlen hatalmas rohammal érték el a német és szövetséges csapatok.

Semleges forrásokból származó jelentések szerint a német csapatok már az első támadás során áttörték az ellenség jólkiépitett állásait. A szovjet csapatok nagy számbeli fölényét a jobb német fegyverek és a nagyobb számú légierek nemcsak kiegyenlítették, hanem túl is szárnyalták. A németek ezen az arcvonalon új fegyvereket dobtak harcba. Mindenekelőtt speciális ágyuk, korszerű harcikocsik és nagyszámú különleges zuhanóbombázó harcbevételére érte el a kiváló eredményt. A német légielhárító ütegek és a légierek bombákkal elárasztották a szovjet állásokat, megsemmisítették az erődöket és utat nyitottak az előnyomuló rohamosztagos alakulatoknak, amelyek néhány órával a támadás után már bevették az első szovjet vonalat. A zürichi sajtó szerint a válság-már az első napon felütötte fejét és Timosenko szovjet parancsnok nagyobb erőket rendelt ki erősítésül. A németek azonban gyorsan megsemmisítették az ellenjámadó bolsevistákat.

Moszkvában — zürichi Bud. Tud. jelentés szerint — számolnak azzal, hogy a németek rövidesen megindítják nagy offenzívájukat Ukrajnában is. A Donec medencében már majdnem teljesen felszáradt a talaj és nincs akadálya a nehéz harcikocsik harcbevételének.

A HÁBORU

uj szakasza természetesen a legnagyobb gondot okozza a háromhatalmi egyezmény ellenségeinek. Kétségtelenül a szomorú sors előrevetett árnyéka rémíti őket annyira, hogy kétségbeesett eszközökhöz folyamodnak. Vonatkozik ez mindenekelőtt Churchillnek arra a fenyegetésére, hogy az angolok gázt használnak majd. A német lapok éles kommentárokkal kísérik Churchill ezen kijelentését. A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz szerint Churchill arra hivatkozott, hogy Sztalin értesítette Angliát arról, hogy

a németek gázt használnak. Éppen Sztalinék állítják ezt, akik közismerten megrögzött hazudozók. Kétségtelen — írja a lap — hogy Churchill adta az utasítást Sztalinnak jelentse, hogy a németek mérgezőgázt használnak, hogy Anglia ürügyet találhasson gázzal igazolására. Valahányszor valami gázzal készült az angolok, mindig így cselekedtek. Ebből arra lehet következtetni, hogy Angliának szilárd elhatározása, hogy a háborút a végső eszközökkel vívja meg. Az amerikai sajtó nagy cikkeket segít Churchillnek. Ugy látszik — írja a német lap — ez az a második arcvonal, amellyel az angolszások a szovjetet támogatni akarják. A németek mindig vigyáztak arra, hogy a háború a lovagiasság elvei szerint folyjon. Az angolok voltak azok, akik elsőnek alkalmazták a blokádot, hogy a német asszonyokat és gyermekeket kiéheztessék, Anglia vezette be a polgári lakosság bombázását is és Németország mind ezekre sulyos csapásokkal válaszolt. Ne felejtsek el az angolok, hogy Németország vegyipara elismerten első a világon és résen áll arra az esetre, ha az angolok eltűnnek az emberséges hadviselésről.

A török sajtó is nagy felháborodással taglalja Churchill fenyegetését és hangoztatja, hogy a gázhábo-

ru az emberi műveltség szégyene lenne.

FRANCIA

illetékes helyről közlik, hogy a francia Antillák ügyében Washingtonban folynak a francia-amerikai tárgyalások. Mint két részből a legmesszebbmenő titoktartással kezelik a tárgyalások anyagát és a washingtoni francia nagykövét megtagadott mindennemű felvilágosítást a tárgyalásokkal kapcsolatban. Martinique sziget francia főbiztosa hivatalos közleményt olvastatott fel a rádióban, amelyben felhívja a lakosságot ne üljön fel az álhíreknek, óvja meg hidegvérét és várja meg a hivatalos közlést.

Az egyéb hírek közül érdemes kiemelni azt a kairói jelentést, amely közeli német-olasz offenzíva megindulását tételezi fel Északafrikában is. A jelentés szerint Rommel német főparancsnok az utóbbi időben különleges, a sivatagi harcra épített harcikocsikat és gépjárműveket kapott nagy számban. Ezzel hozzájárul az összefüggésbe a Málta ellen kettőzött erővel folyó légitámadásokat is. Az angol repülőgépeket majdnem kivétel nélkül megsemmisítették a tengely légierei Máltán, úgyhogy London kénytelen volt egyéb arcvonalokról elvonni és Máltába küldeni nagyobb légiereket.

Német hadijelentés

Berlin, május 13.

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentése közli: Mint különjelentés már hírüladta, a kercsi földszorosan megindult nagy áttörő csata eldőlt és az ellenség megsemmisítésével végződött.

A németek kezére eddig 40.000 fogoly jutott. A Szovjet 197 páncélos harcikocsit, 598 löveget és 260 repülőgépet veszített a németek kezére jutott hatalmas mennyiségű hadianyagon kívül. A megvert ellenség üldözése szakadatlanul folyik.

A félsziget körüli tengerrészen a német harcierek elsüllyesztettek négy kis szovjet szállítóhajót, több más járművet pedig megrongáltak.

A Lappföldön és a louhi szakaszon a német és finn csapatok sikeresen hártották el az ellenség valamennyi támadását. A szovjet csapatok 11.000 halottat hagytak a szövetségesek arcvonala előtt.

A német légierek a Jeges tengeren és a murmanszki kikötőben nagy eredménnyel támadták a hajócélpontokat, több egységet megsemmisítettek, másokat megrongáltak.

Málta felett légi harcok fejlődtek ki, amelyekben 11 angol gép semmisült meg. Északafrika felett három brit gépet lőttek le a német légierek.

Anglia délkeleti partvidékén kikötői berendezéseket és gyárüzemeket bombáztak eredményesen a német légierek.

A csatorna bejáratánál és a holland partok előtt csatára került sor német előőrszázadok és könnyű brit tengeri egységek között. A németek megrongáltak két brit naszádot, egy német naszádot elsüllyedtet

Ára 10 fillér

A magyar ifjuság

nevelésének egyetlen helyes módját találta meg a leventeintézmény, amely ma már több százezer magyar ifjúságot nevel és nevel az egészségesebb, tökéletesebb, jobb magyar jövő számára.

A leventeintézmény nemzeti és keresztény szellemben neveli az ország ifjúságát, s a gondjaira bízott fiataloknak nemcsak a testét, hanem a lelkét is egészségesebbé, izmosabbá, az élet küzdelmeire jobban előkészítetté akarja tenni. A leventeintézménynek éppen ezért egyik alap pillére a vallásnevelés.

Ez évben áldozócsüförtök nemcsak az első áldozó kismagyarok, hanem a magyar leventéknek is felejtethetetlen ünnepe lesz. Az egész ország katolikus leventéi ezen a napon közös szentáldozáson vesznek részt és százezres tömegekben tesznek hitet kereszténységük mellett. A leventék szentáldozásának idején az ország valamennyi keresztény templomának harangjai negyed órán keresztül zúgnak, hogy figyelmeztessenek mindenkit arra, hogy az új magyar ifjuság a vallást szükségesnek, fontosnak tartja, hogy ez az ifjuság hazafias és vallásos nemzedék.

Budapesten Serédi Jusztinián hercegprímás mutatja be a leventék szentmiséjét, az áldoztatást pedig száz pap fogja végezni. A magyar vidéken kisebb arányú lesz ez az ünnepség bensőségekben és érzésben azonban nem marad alatta a fővárosinak.

Zomborban tábori misét mutatnak be a Szentháromság téren és a felszabadult város új magyar leventéi ez alkalommal tesznek nyilvánosan hitvallást katolikus hitük mellett.

ARENA MOZI

KEDD—CSÜTÖRTÖK

Nagy színes-film. Maxwell Anderson „Angliai Erzsébet” című színművének filmváltozata

Szerelem és vérpad

Főszerebben:

BETTE DAVIS, EROL FLYNN,
OLIVIA DE HAVILLAND

Pótműsor: magyar és olasz híradó

A KINAI HARCOK

Tokió, május 13.

A Jünnan arcvonalon harcoló japán csapatok elfoglalták Vangkonghavangot és közelednek Kenglung fontos hadászati gócpont felé. A visszavonuló kínaiak rengeteg hadianyagot hagytak hátra. A japánok eddig 15 páncélos zépkocsit, több tucatnyi gyorstüzelő ágyút, mintegy 1.200 járművet és nagymennyiségű egyéb felszerelést és kadianyagot zsákmányoltak.

Az egész világ érdeklődése a keleti arcvonal felé fordul

Szörnyű veszteségeket szenvedtek a burmai angol–kínai csapatok / A japánok Rangoonból készítik elő az inváziót, Wavell lázasan szervezi India védelmét

Az egész világsajtó vezető helyen nagy című cikk alatt közli a keleti arcvonal déli részén megindult német offenzíváról szóló jelentést. A jelentés következtében az egész világ érdeklődése a keleti arcvonal felé, fordul, ahol döntő jelentőségű küzdelmek vannak kialakulóban.

A Popolo di Roma c. olasz lap berlini jelentése szerint a Szovjet roppantarányú katonai előkészületeket foganatosított a kercsi félszigeten és példátlan mennyiségű hadianyagot halmozott fel. A bolsevisták valóságos erőddé építették ki a félszigetet. A német csapatok itt olyan ellenséggel állanak szemben, amely nemcsak számbeli fölényvel rendelkezik, hanem kitűnő támaszpontjai is vannak. Berlinben nagy bizakodással tekintenek a küzdelmek kimenetelére.

Az angolszászok nem tudnak védekezni a japán élőtorpedók ellen

Tokió, május 13.

A japán császári főhadiszállás tegnapi összefoglaló jelentésében arról adott hírt, hogy a koralltengeri csata során többek között egy Warspite mintájú nagy csatahajót is súlyosan megrongáltak a japánok. Most újabb jelentést közölnek s ez szerint utólag megállapítást nyert, hogy a Warspite osztályba tartozó csatahajó elsüllyedt.

A japán sajtó néhány napig nem foglalkozott a koralltengeri csatával, a mai lapok azonban közlik a tegnapi összefoglaló jelentést és megjegyzéseket fűznek hozzá. A japán sajtó szerint a japánoknak egyáltalán nem kellett nagyobb tengeri egységeket harcbavetniük a Ko-

Készül az India elleni invázió

Bangkok, május 13.

A Taiföldi fővárosba érkezett legújabb jelentések arról számolnak be, hogy Wavell indiai angol főparancsnok lázas védelmi előkészületeket foganatosít. A hadseregét átszervezte és három csoportra osztotta: északi, északkeleti és déli hadseregekre. Az északi hadsereg-

Az új német fegyverek szétzúzzák a szovjet ember- és anyagfőlényét

Berlinből jelenti az NST: A Kercsi-félszigeten folyó súlyos harcoknak berlini katonai körökben különleges jelentőséget tulajdonítanak, habár egyszersmind kiemelik, hogy ezek a támadó hadműveletek még nem jelentik a sok oldalról várt nagy német tavaszi offenzíva megindulását. Szovjet részről — hangsúlyozzák Berlinben — nagyon megerősítették ezt a félszige-

A BURMAI JAPÁN GYŐZELEM FELÉR SZINGAPUR ÉS A FÜLÖPSZIGETEK ELFOGLALÁSÁVAL

Róma, május 13.

A Stefani iroda Londonból származó értesülést közöl, mely szerint Londonban az a felfogás alakult ki, hogy a burmai angol–kínai csapatok szörnyű veszteségei jelentőségben nem maradnak alatta Szingapur elvesztésének és a fülöpszigeti haderők fegyverletételének.

AZ SA KÉTHARMADA HARCOL KELETEN

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Lutze, az SA vezérkari főnöke a sajtó előtt érdekes adatokat közölt az SA alakulatoknak a keleti arcvonalon harcoló német hadseregben való részvételéről. Ezek szerint Németországban a háború kitörésekor 1.4 millió SA-tag volt és ezek közül kerekén 989.000 teljesít az arcvonalon katonai szolgálatot. A vezérkari főnök közlése szerint az SA fővezéri törzséből kilencvenhárom van a harctéren. Eddig 19 főcsoport- és csoportvezető, valamint 27 dandárvezető esett el. (MTI)

A japán sajtó „Megkezdődött a nagy német tavaszi offenzíva” cím alatt ismerteti a német jelentést és rámutat arra, hogy a németek hatalmas erőkkel — főleg műszaki egységekkel — és kitűnő légierők támogatásával indították be a támadást. A Kokumin Simbum szerint újra a keleti arcvonal lett a legfontosabb hadszíntér. A szovjet téli támadásai fiaskóval végződtek, a német tavaszi offenzívát pedig jelentősen megerősödött német véderő indította meg.

rál tengeren, mert ezek feladatát a torpedóvető repülőgépekről kilőtt élőtorpedók végezték el. Megállapították, hogy a találati arányszám negyven százalékos, amire mindeddig nem volt példa.

Angolszász részről arra számítottak, hogy a háború elhúzódásával egyre kevesebb olyan katonája lesz Japánnak, aki hajlandó magát a torpedózásra feláldozni. Ennek épen az ellenkezője történt. Ezeknek a halálraosztott alakulatoknak a létszáma nemcsak hogy nem fogy, hanem állandóan jelentős mértékben növekszik. Az angolszászok viszont semmit sem tudnak tenni az élőtorpedók támadásának elhárítására.

nek Bengália, az északkeletinek Jünnan a déli- nek pedig a partvidék védelme a feladata.

Japán nagy előkészületeket végez a burmai Rangoon kikötőben az indiai partraszállásra. A britek viszont Ceylont erősítik s a sziget máris valóságos katonai tábor.

tet és tekintélyes csapatokat vontak össze ott. A szovjet hadvezetőség terve nyilván abban állott, hogy a Kercsi-félszigetet ugródeszkának használja fel az egész Krim-félsziget visszafoglalására. A már napok óta tartó német támadás, számbeli fölényben levő ellenséges erők ellen indult meg, de már tekintélyes sikereket eredményezett. Katonai szakértők azt is kiemelik, hogy ebben a

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

HÉTFŐ—HÉTFŐ

Mikszáth Kálmán regénye nyomán készült nagy filmuidonság.

A BESZÉLŐ KÖNTÖS

Főszerebben:

TASNÁDY MÁRIA, JÁVOR PÁL, KISS FERENC, CSORTOS GYULA, SZILÁSSY LÁSZÓ, VASZARY PIRI, GOLL BEA

támadásban német részről új fegyvereket alkalmaztak, amelyek hatása oly erős, hogy a szovjet csapatokat teljesen meglepte. Ez volt talán az oka annak, hogy Churchill vasárnapi beszédében azt állította, a németek gázt használtak ennél a támadásnál. A Wilhelmstrasse illetékes katonai szóvivője kifejezetten hangsúlyozta: „A németek nem használtak gázt és nincs is szükségük arra, hogy gázt használjanak”. A téli hónapokat a német hadfelszerelés további megerősítésére és megjavítására használták fel. Ezekben a hónapokban olyan fegyvereket állítottak elő, amelyek elég erősek a szovjet ember- és anyagfőlényének szétzúzására, mint ahogyan annakidején a Maginot-vonal is összeomlott a német fegyverek hatása alatt. Habár a Kercsi félszigeten folyó harcoknak nagy jelentőségük van, berlini katonai szakértők azt hiszik, hogy a keleti arcvonal középső szakaszán az arcvonal kiegyenesítésére irányuló hadműveletek nem csekélyebb értékűek. Ezzel kapcsolatban várható, hogy nemsokára erről az arcvonalszakaszról is újabb sikereket lehet jelenteni, amelyek elsősorban az ugynevezett sünállásoknak a tulajdonképpeni arcvonalba való beolvasztásáról számolnak majd be.

Katonai helyről közlik a „Német Távirati Iroda”-val:

A kercsifélszigeti bolsevista hadállásokra rászabadult a pokol. A bolsevista arcvonal ellen egyik repülőezredünk a másik után tör előre, hogy azután JU 87-esek zugjanak le rá bukórepülésben. A felhőfoszlányok között jól kivehetők a Párpacs-vonalon húzódo szovjet állások. Raj, raj után zug le a mélybe. Nemsokkal később már sűrű szürke füstfelhők gomolyognak a bolsevisták nehézütegállásai felett, a német zuhanóbombázók rajtaütéseinek célpontjain. Jobbról, balról, előlről, hátulról, ahova csak ellát az ember szeme, mindenütt bombacsapódás és robbanás. Az ellenség légvédelmi tüzérége megkísérli ugyan, hogy az első német légi rajtaütést vad, de tervszerűtlen tüzével elhárítsa, de tehetetlen a heves német támadással szemben.

Ezalatt újabb repülőezredek indultak el a kijelölt célpontok felé és különböző magasságban, minden irányból tartanak kelet felé. A bolsevista állások felett egyetlen fekete füstfelhő, a felrobbant legsúlyosabb német repülőbombák fekete, sűrű felhője terpeszkedik. Az Azovi-tengertől végig a Kercsi-szoroson egészen annak közepéig egymás mellett látszanak a felrobbant bombák „füstgombái”.

Amikor az első német zuhanóbombázó-ezredek már hazafelé tartanak támaszpontjukra, máris harcirepülőgépek tűnnek fel az égen, egyik követlék a másik után. A bolsevista vadászrepülőgépeknek se híruk, se hamvuk. Így megy ez óráról-óra a kercsi félszigeten, a német légi haderő nagy támadásának első napján. Széltében-hosszában nyoma sincs az ellenséges védekezésnek.

A nagyvilágból

A Szent Lőrinc folyón megtorpedóztak egy szállítóhajót. Ez az első eset, hogy a folyóra tengeralattjáró merészkedett be.

Az USA tengerészetügyi minisztériumának jelentése szerint ellenséges tengeralattjárók elsüllyesztettek egy közepes nagyságú amerikai kereskedelmi hajót.

San Franciscóban és környékén tegnap délután 11 óra 45 perckor légiriadó volt. Néhány perc múlva megszűnt a légikészültség, mert kiderült, hogy barát repülőgépről van szó.

Rómából Lisszabonba érkezett a második különvonat, amely az Európából hazatérő amerikai diplomatákat vitte kicserélés végett. A tengely diplomatáit hozó svéd hajót a napokban várják Lisszabonban.

Egyiptomban súlyos forgalmi korlátozásokat léptettek életbe. Alexandria és a Szezei csatorna között, valamint Port Szaid—Izfeila és Szeuz között esti határáról reggel 5 óráig tilos a közlekedés, mert a műtákon hadseregeket és felszerelést szállítanak.

A délamerikai termelő és kereskedelmi társaságok szövetsége Montevideóban értekezletre ül össze, hogy megbeszéljék a háború folytán szükségessé vált intézkedéseket. Első sorban a hajóterhiány szerepel az értekezlet napirendjén.

A német tengeralattjárók elsüllyesztettek egy 4.800 tonnás amerikai szolgálatban álló holland gőzöst.

Szaradzsoğlu török külügyminiszter beszámolt a néppárt előtt az utóbbi hetek politikai eseményeiről.

Amerika japán inváziót vár Hawaj szigetek ellen.

Angol repülőgépek elsüllyesztettek egy Rutli nevű 5970 tonnás svéd hajót.

Johnson, Roosevelt indiai képviselője sürgős magánügyek elintézése végett Uj Delhiből Washingtonba röpül.

Kállay miniszterelnök:

Saját hazájában akarjuk legyőzni a magyarok ellenségét

Ünnepélyesen bucsuztattak el Budapesten egy frontra induló alakulatot

A MTI jelenti, hogy szerdán délelőtt fényes katonai ünnepségek keretében bucsuztattak el egy frontra induló magyar katonai alakulatot. A bucsuztatáson megjelent Kállay miniszterelnök, vitéz Bartha honvédelmi miniszter, vitéz Lukács tárcanélküli miniszter, vitéz Szombathelyi vezérezredes vezérkari főnök, a tábornoki kar több tagja és a polgári előkelőségek egész sora.

A Himnusz elhangzása után Kállay miniszterelnök lelkes beszédet mondott. Hangzott, hogy a frontra induló katonáink nagy feladatok előtt állnak, olyan nagy feladatok előtt, amelyekre alig van példa történelmünkben. Az elmúlt ezer éven át sokszor álltunk szemben ellenséggel, de mindig megváltuk, amíg az ellenség a határunkhoz ért. Ez az első eset, hogy elébe megyünk az ellenségnek, nem engedjük az otthon kapujába, hanem saját hazájában akar-

juk leverni a magyarok ellenségét. Ez az új magyar szellem és új magyar hit megnyilvánulása. A magyar erő újra felragyog és a hazai rögtöt, az otthoni messze idegenben védi meg. A miniszterelnök biztosította a frontra induló honvédeinket megbecsüléséről, tiszteletéről és szeretetéről és hangzott, hogy mindenkitől megkívánja a honvédeknek ezt a tiszteletét, megbecsülését és szeretetét. Itthon úgy fogunk dolgozni, mondtotta a miniszterelnök, hogy ha katonáink visszajönnek boldogabb hazába térjenek vissza. Kifejezte azon meggyőződését, hogy katonáink új fényében mutatják meg a régi magyar dicsőséget.

A miniszterelnök végül Isten áldását kérte harcbainduló katonáinkra.

A távozó katonákat a székesfőváros megvendégelte.

Csütörtökön tartja alakuló közgyűlését a Turáni Vadászok zombori szervezete

Mint már jelentettük a Turáni Vadászok zombori szervezete áldozócsütörtökön délelőtt 11 órakor tartja meg alakuló közgyűlését a Vadászok nagytermében.

Az alakuló közgyűlésen résztvesznek az egyesület országos vezetői, valamint a szabadkai szervezet egyenruhás csoportja és számos előkelő vendég Budapestről és Pécsből is.

A pápa apostoli levele

Rómából jelenti a Magyar Távirati Iroda: XII. Pius pápa püspökké szentelése 25. évfordulójának előestéjén Summo Solatio kezdetű apostoli levelet bocsátott ki, amelyben a jubileum évére, vagyis 1942 május 13-ától egészen 1943 május 13-áig ugynevezett oltárprivilegiumot adományozott az áldozó papoknak. Ez a privilegium abban áll, hogy a jelzett évben minden pap, valahányszor misét mond, bármely oltárnál megkapja a teljes bűnbocsánatot, amelyet valamely tisztítótűzben levő lélek javára fordíthat.

A Szentatya fogadta a püspöki jubileum megünneplésére megalakult olasz bizottság küldöttségét, amelyet Lavitrano patermói biborsersek vezetett élje. A bizottság több mint egymillió lirát kitévő adományt nyújtott át a Szentatya, amely nagyrészen kisemberek adományából tevődött össze. A Szentatya köszönettel fogadta az adományt és kijelentette, hogy azt a Rómában megépítendő Santo Eugenio templom céljaira fogják fordítani.

A pápa egyébként ma, szerdán este 18 óra 30 perckor medotta el világszerte nagy érdeklődés-

sel várt jubileumi rádiószózatát. A pápai beszédet igen sok állam rádióállomása, többek között a magyar rádió is követítette.

A Szent Péter-bazilikában már befejezték annak a nagymisének előkészületeit, amelyet a pápa Áldozócsütörtökön fog mondani. Ezuttal a pápa külön óhajának megfelelően minden különleges dísz mellőztek. A Szentatya a felvonón fog leereszkedni a vatikáni termekből a Szent Péter-bazilikába és a bejáratnál azután helyet fog foglalni a hodszéken, amelyet a székvívők az oltárhoz visznek.

Szentmise után a pápa a Szent Péter-bazilika középső erkélyéről urbi et orbi apostoli áldást ad.

Huszonegy tűzoltóaltestet neveztek ki a kulai játásban

Dr. Csehy János kulai főszolgabíró, a kulai járás közsegeiben a következő tűzoltóaltesteket nevezte ki: Bácskeresztúron Mudri Joakimot törzstüzemesterré, Cservenkán Reppert Jánost, Pavlicsek Ferencet, Hunsinger Henriket és Litzemberger Dánielt tiszthelyettesekké, Kiskéren Róth Fülöpöt, Schwartz Pétert Hütter Ádámot és Ebetsordt Fülöpöt törzstüzemesterekké, Köhler Györgyöt tiszthelyettesé, Kucorán László Istvánt tiszthelyettesé, Keck Jánost törzstüzemesterré, Kulán Kovalcsik Ferencet törzstüzemesterré, Kovanda Józsefet tiszthelyettesé, Överbáson Betsch Ádámot tiszthelyettesé, Torzsán Schneider Frigyes tiszthelyettesé, Ujverbáson Klein Gyulát, Kriszt Henriket, Urbán Kornélt és Henkel Mihályt tiszthelyettesekké, Veprődön Klein Jakabot tiszthelyettesé.

Minden pénteken kitűnő halvacsora a „Kék-szőlőfürt”-ben!

NAGYOSSZEGU JUTALMAKAT TUZTEK KI A LEVENTE SELYEMTENYÉSZTŐK RÉSZÉRE

Hóman Bálint kultuszminiszter rendeletére és a Levente Gazdasági Szövetkezők Központjának kezdeményezésére a magyar ifjúság példás módon veszi ki részét az elsőrangú hadianyag termelést jelentő selyemtenyészésből. Az elemi és középiskolákban, ahol csak eperfalomb áll rendelkezésre sok-sok tízezer tanuló működik közre a selyemtenyészésben. Az Országos Selyemtenyészési Felügyelőség a Hungaria Jacquard szövőgyár Rt. és az Adria Selyemfonógyár Rt. 1.000—1.000 P.-s adományból a legjobb eredményű iskola, illetve levanteegyesület 250.—P.-s első, 150.—P.-s második és 100.—P.-s harmadik díjat kapnak. Az egyéni selyemcsata versenyben a legügyesebbek 100—50—25—15 és 10.—P.-s jutalomban részesülnek. Az eperfák lombfejlődése most már mindenütt megindult, így néhány nap múlva a hernyókat kiosztják. Rendkívül nagy az érdeklődés, mert igen jók a gubó-árak. A levanték petét igényelhetnek a Levanték Gazdasági Központjánál. (A Levente Gazdasági Egyesület címe: Rákóczi ut 42. szám.) Ez a munka is elősegíti, hogy honvédeinknek az éjtörnyökhöz szükséges selyemanyag rendelkezésre álljon.

Iskola, nevelés

Angolkisasszonyok Sancta Mária Intézete
Budapest, IV., Váci utca 47.

Internátussal egybekötött elemi és polgári iskola, leánygimnázium, két éves kereskedelmi szaktanfolyam és tanítónőképző. Polgári iskolai tanárképző főiskola.

Budapest, XII., Szarvas Gábor ut 50.
Internátussal egybekötött elemi iskola és leánygimnázium I—IV. osztály bennlakó és bejáró növendékek részére. A gyermekek a gimnázium négy osztályának elvégzése után az intézet IV. Váci utcai gimnáziumában folytatják tanulmányaikat.

Klotild-ligeten, Budapest szomszédságában, a festői szépségű pilisi hegyek között, klimatikus helyen újonnan épült, internátussal egybekötött polgári leányiskolába a jövő iskolai évre felvételt bennlakó növendékek. Prospektussal kívánságra a budapesti IV. Váci utca 47. intézet készséggel szolgál. Felsorolt intézeteinkben nagy sulvt helyezzünk az IDEGEN NYELVEK TANÍTÁSÁRA, amelyet bennlakó növendékeink szinte íratkva sajtóíthatják el.

szent MARGIT LEÁNYNEVELŐI

Budapest (IX., Knezsits utca 7.) tel.: 1 3.
Fenntartja az „Isteni Szeretet Leányai” szerzetes társulat. Iskolái: 1. Patrona Hungariae Leánygimnázium. 2. egy és két éves keresk. szaktanfolyam 3. polgári leányiskola 4. elemi leányiskola. Az internátusról kívánatra részletes tájékoztatást küld: az intézet főnöknője.

„Árpádházi Szent Erzsébet”

Háztartási-Gazdasági Továbbképző-Intézet az Isteni Szeretet Leányainak vezetése alatt.

Érettségizett leányok részére egyben háztartási gazdasági továbbképző intézet. Négy középiskolát végzettek részére két éves háztartási gazdasági továbbképző intézet.

Kiképzések és tananyag:

Jó polgári és diétikus könyhaművészet. — Varrás. — Konyha, virág és gyümölcskertészet. — Állattenyésztés, baromfi-nevelés. — Gyorsírás.

Legszébb fekvés 435 m. magasságban. Erdős park 24 kat. hold területen.

Részletes felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál az intézet igazgatója:

BUDAPEST-SVÁBHEGY, XII.,
Farkasvölgyi ut 12—14. — Tele on: 365—163.

Abaffy László riportja:

Éjjeli menedékhely

Petőfi utját kutató riporter orosz földön

Valahol az Ilmen-tó mellett, a Devernitz-Hotelben. (A név magyarul Poloska-Szállót jelent s a szétbombázott város háborút túlélő nyomorultjainak szolgál éjjeli szállásul.)

Az egykori egyetemi tanár ott fekszik a cselédje mellett és fel-fel horkolva álmodik újra a kathedrálról. A cseléd a fehér kenyérről, a tetvetlen szobáról. Az egykori kolhoskereskedő mellett ott van a vén csirkefogó; szétvetett lábakkal álmodik az uccaleányok s köztük álmában is a rendre vigyázva alszik a város vén rendőre.

Valamennyien: álmognak a szalmán.

Mert husz egynéhány éztendeig furcsa világ volt ezen a tájon.

Hite senkinek sem volt, de álmolni tudtak erre felé az emberek.

S minél kietlenebb lett fölöttük az élet, egy birodalom kis embereinek tömege annál szívósabban álmított. Az elérhetetlenről. Az igazságról. Az emberibb életről!

Most pedig: álmognak tovább.

A bejárat mellett az emeletes ágyon öreg muzsik feküdt. Piszkos, szőrös hasa kilátszott az ing szakadásaiból. Mellette meghatározhatatlan korú nő hevert, — fekete lábain mászkáló fekete pontokkal.

Megborzongott a hátam.

Két kísérőm közül az egyik már elhelyezkedett a bűzös szalmavackon, a másik vigyorogva nézett reám:

— Oh semmi! Csak egypár poloska! Ne búsuljon, lesz ez rosszabbul is, — ha ugyan állja még az elhatározását.

A gyomrom kavargott ugyan, — de a riport mindig riport marad és ha riportot, jót akarunk írni, hát elsőb maradtalanul át kell élnünk. Végignyújtózkodtam hát az egyik üreg ágyon én is.

Két percig csend volt. Csak akkor szabadult el valami. Jó magam azt hittem, hogy a pokol, — pedig csak az első poloska volt. Ott mászott végig a lábam szárán, a nadrág alatt.

Hagytam hadd másszon.

Ujabb két perc múlva nyüzsögtek.

Kétségbeesett elhatározottsággal gondoltam a közmondásra, amely szerint mindent meg lehet szokni, csak a kezdeten kell átesni. Ot perc múlva már majdnem sirtam és megátkoztam újsgírői hivatásomat, amely ilyen átkozott kalandokba sodor.

Aztán vakaródtam.

A sakkrovatvezető

Ha emlékszünk, még emlékezhetünk reá.

A magyar sakkzás egyik legnagyobb tehete volt. Versenyt verseny után nyert s a sakkrovat, amelyet egyik szélsőjobb oldali napilapunknál vezetett, a legjobban szerkesztett és legértelmesebb magyar sakkrovat volt. Egyszóval: értette a mesterségét.

S gyűlölte is egyben!

Mert furcsa vágyai voltak a sakkrovatvezetőnek. Kis röszelángerportok étek és daloltak lelkében s kíváncsok voltak a hegyére. Álmított a riportokról, mint amilyenekről még senki sem álmított a magyar sajtóban.

S valahány riport, mind a lelkében ragadt. Papíra soha egy sem kerülhetett. Édesvalahányszor születőben voltak s tul jutottak már a vajudás kemény korszakán, akkor mindig lépett a hatvannégykockás tábláról a Fekete Királynő, a riportok elé állt és E—E... meghaltak a riportok, mielőtt megszülettek volna.

A végén már furcsa szavakkal, lábban égő szemmel a „nagy riportról” beszélt. Petőfi halálának titkáról. Hisz a magyarság legnagyobb költőjéről senki sem tudja, hol halt meg, tényleg Segesvárott-e, vagy messzi Szibériában? Ez lesz a riport, mondotta: ennek a titoknak a felderítése. Az évszázad legnagyobb magyar riportja!

Aztán már nem jött be többet a szerkesztőségbe sem.

Egyik kollega a Dunaparton látta éjjel, a másik Csepelen tafalkozott vele, — kikoptott,

Persze, mit sem használt. Ahol levakartam testemről a poloskát, ott fél perc múlva tizszer annyi tülekedett és szivta a véretem. Abahagytam hát. Megadtam magamat. Ha cigánygyerekek hullnak is az égből, — gondoltam, — akkor is kitarok.

Hát cigánygyerekek éppen nem hullottak, csak poloskák fölülről is. A föltem lévő ágyon megmozdult a lakó és hullott onnan is az „áldás”.

Ez már több volt a soknál. Nagyot káromkodtam magyarul és fel akartam tápázkodni, hogy odahagyjam az egész poloskafészket. Ekkor történt. Semmi különös, — csak éppen a vérem fagyott meg. A fel-feltörő horkolás egyhangu zaját át mintha hangok ütődtek volna fülemhez. Tisztán és érthetően: magyar hangok és magyar szavak messzi orosz földön. S mintha ezek a magyar szavak egyenesen hozzám lettek volna intézve:

— Ha így vagyunk pajtás, akkor kezdem a játszmát. E kettőről E négyre!

Félpercnyi dermedtség után hirtelen megnyugodtam. Aki már hallucinál, — gondoltam, — az lassan tényleg mindent megszokik. Viszszafeküdtem tehát és a poloskáról teljesen megfeledkezve vártam a sorsomat. Az pedig nem váratt magára sokáig.

A hallucináció újra kezdődött.

— Nő mi lesz? Szicíliai védelem, vagy Petroff? Várom a lépést.

Önkéntelenül is elmosolyodtam.

Mert Istenem Uram! E—E... Szicíliai védelem és Petroff huszárjátszma!... Emlékek a városligeti fapadról, amikor életem legszomorubb s legpönztelebb pesti éztendejében az a fapad volt hónapokon át a hálószobám...

Furcsa játékot üz néha az emberrel a képzelet! — gondoltam. — A Devernitz rossz szállása önkéntelenül is azt az időt hozza emlékezetembe a multból, amely külsőségeiben ezekhez volt hasonló.

Érdekesekek voltak ezek a gondolatok, de nem tartottak sokáig. Mert ismét történt valami.

A harmadik ágyról feltápázkodott egy rongyos alak. Feltápázkodott és odajött hozzám. Alacsony fekhelyemről csak a lábait láthattam, piszkos, fekete lábászárát. Rongyos, térdben levágott nadrágszára furcsa ütemmel csapódott combjához minden lépésénél.

Amikor odaért hozzám, gyufát gyújtott s lehajolt az ágy nyílásához. A gyufa lángja élesen világította meg a jellegzetesen szláv arcot.

rongyos élethalak lett belőle, akinek láttára összefécsarodott az ember szíve.

De a Dunaparton is arról beszélt. A Petőfi riportról. Sakkozott és készült a riportra. Végül eltűnt. Hat évvel ezelőtt.

Azóta otthon senki sem látta.

HAZAJÁRÓ LÉLEK A DEVERNITZÁBAN

A gyufa lángja fel-fel lógott reszkető kezében.

Aztán beszélt. A szavak furcsán ütődtek a dobhártyámhoz, minden olyan valószínűtlen, lehetetlen volt...

— Tudtam, hogy elkövetkezik ez is. Hogy találkozott valahol az első magyarral, aki nem nevet ki, aki megérti, amit mondok... Aki értékelni tudja a riportomat... Mert pajtás, nehéz volt, nagyon nehéz!... Itt egy falu, ott egy falu, itt egy tanya, ott egy tanya... jégvirág az ablakokon, majd meg piros virág, tavaszi napugár vagy őszi eső... Ukrajna, Urál, messzi Bajkál-tó... mindegy!... csak sakkoztam és mentem... A riport után! Amely megvan! Pedig a Fekete Királynő mindig elém akart állni... de én erős voltam, pajtás... erősebb, mint ő... s most visszem haza... a riportot!...

A gyufa lógó lángja kialudt reszkető kezében. Felkacagott, aztán a sötétben csak siető lépteit hallottam. Mire kibujtam a poloskás, bűzös szalmavacokokról, már el is tűnt a lépcsőfordulóján.

LESZÁRMAZÁSI OKMÁNYOK

beszerzése és nemesi ügyek intézése
ÖSKUTATÓ INTÉZET
 Budapest, VIII. Baross-utca 10.

Utána rohantam. Kint a Devernitz elött sötét köd állotta utamat. Jeges, hideg volt ez a köd: kiméletlen, mint az élet. Árnnyak gomolyogtak és sűrűsödtek benne és mindegyik árny vi-gyorgott a szemem közé, kajánul röhögött!

Azóta pedig furcsa éjszakáim vannak. Egy kép lebeg a szemem előtt s nem tudok szabadulni tőle.

... Itt egy tanya, ott egy tanya, itt egy falu, ott egy falu... jégvirág az ablakokon, majd meg, muskátli, tavaszi verőfény, vagy őszi eső permetezik... mindegy: furcsa alak bolyong a végtelen mezőkön. Rongyos, térdben levágott nadrágszára furcsa ütemmel csapódik minden lépésénél elkékült combjához.

Viszi a riportot.

Viszi haza Petőfi titkát... saját elveszett, meghalt lelkét.

... Szegény, szegény Béla!...

Érdekes apróságok

A világirodalom sok nagysága késő agkorában írta meg legjelentősebb művét. Sophokles már 80 éves volt, amikor „Ovidius”-át megírta. Ranke csak nyolcvanöt éves korában fogott hozzá hítes világtörténetéhez. Goethe pedig 82 éves korában fejezte be Faustjának második részét (MN)

A középkorban a különösen értékes és kényes holmik az utak rossz állapota miatt nem merték szekéren szállítani, hanem inkább gondosan becsomagolva két emberrel rudon vitették. Dürer egyik híres képét például ezen a módon két ember gyalog szállította Velencéből Prágába.

A „fiaskó” szó, mely kudarc értelmében nemzetközi szó lett, rokon a „flaska” szóval és eredetileg üveget jelent. A régi vándorszínpadok közönsége a bukott színészek nyakába baberkoszoru helyett üveget akasztott és innen kapta az olasz „fiasco” szó a kudarc jelentését.

Régebben, amikor gyakoribbak és értéke-sebbek voltak a tanulmányi alapítványok, az „ösjogászok” és más koros egyetemi hallgatók is gyakoribbak voltak. A világrekordot közülük valószínűleg Heinrich Oehl teológus vitte el, aki 1638-ban Lipcsében mint egyetemi hallgató halt meg száz éves korában 79 évi tanulmányi idő „leszolgálása” után.

1700 körül számos tudományos vitairat foglalkozott azzal a problémával, hogy hasznos-e a fogak tisztítása. Akkoriban még csak különösen előkelő emberek gondoltak fogaik tisztántartására, ezt a műveletet azonban nem szemé-lyesen végezték, hanem a fürdőmesterre bízták, aki közös fogkefét használt.

A világ legrégebbi bora, melyet a speyeri muzeumban őriznek, már 1700 éves. Idők folyamán természetesen olyan sűrű lett, ez a bor, hogy már élvezhetetlen. A világ legré-gibb iható borával a brémai városház pin-céje dicsekedhet. Egy számbarát kiszámította, hogy 1624 óta, amikor a bort elraktározták, a kamatok kamatjával a bor értéke annyira megnövekedett, hogy egy cseppje már több, mint 60.000 pengőbe kerülne. Ennyit természetesen nem ér meg a bor a valóság-ban, azonban így is csak nagyon ritkán és csak a hatóságok különös engedélyével kap-hat belőle valaki. Utoljára I. Vilmos császár ivott a híres borból 1878-ban.

UJ BESZERZÉSI FORRÁS!
BETONCSÖVEK, KUTGYURUK, hordók, e-tető-itatóválvuk határkövek MOZAIK és CEMENTLAPOK. SZIGETELO ANYAGOK.
PUSKÁS MIHÁLY
 Zombor, Vörösmarthy utca 76.

A városháza nagytermében tartják a Zombor és vidéke ipartestület diszközgyűlését

Valószínű, hogy dr. Varga iparügyi miniszter is résztvesz az ünnepségen

A Délvidék már jelentette, hogy az ujonnan megszervezett Zombor és vidéke ipartestület most kinevezett vezetősége diszközgyűlés keretében teszi le a fogadalmat, május 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Városháza tanácstermében.

Valószínű, hogy a diszközgyűlésre Zomborba utazik dr. Varga József m. kir. iparügyi miniszter is. Résztvesz az ünnepségen dr. Kocsány Gyula miniszteri osztálytanácsos, a szegedi Keréskedelmi és Iparkamara miniszteri biztosa és a Kamara vezető tisztviselő, az Ipartestületek Országos Központjának képviselői és a testvér ipartestületek kiküldöttei is.

A diszközgyűlést az Iparosdalárda nyitja meg a Hiszekeggyel, majd dr. Cserta Péter polgármester üdvözlő a vendégeket. Ezután felolvassák az ipartestület újjáalakításáról szóló miniszteri rendeletet, majd dr. Varga József iparügyi miniszter — akadályoztatása esetén pedig képviselője — beiktató beszédet mond. Az ipar-

testület vezetőségének ünnepélyes fogadalmatétele után Hrabovszky István ipartestületi elnök székfoglaló beszédet mond. A diszközgyűlés műsorán az alapszabályok megalkotása, az IPOK képviselőinek beszéde, üdvözlések és Hrabovszky elnök záróbeszéde szerepel. Végeztül az Iparos Dalárda elénekli a Himnuszt.

A diszközgyűlést megelőzően az ipartestületi tagok testületileg résztvesznek a 9 órás szent misén a Karmeliták templomában.

A diszközgyűlés után 1 órakor ünnepi közebéd a Vadászúrtban. A résztvenni szándékozók jelentkezését az Ipartestület veszi előjegyzésbe.

NYARALNI ÉS MAGYARUL TANULNI
küldje fiát a magyar tengerhez. Balatonederics, Zala megye. Ismertetőt küld Kalazantinus Rendház, Budapest, II. Toldy Ferenc u. 30. Telefon: 156-414.

A Délvidéken is nyílnak főzőtanfolyamok

Győrffy-Bengyel Sándor közellátásügyi miniszter ünnepélyes keretek között avatta fel a Közellátási Hivatal budapesti kísérleti konyháját s megnyitotta a leánylevente főoktatók főzőtanfolyamát

A hatalmas arányokban kialakuló vitaminkert akcióval párhuzamosan a közellátásügyi miniszter az egész országra kiterjedő nagyszabású főzési mozgalmat indított meg. A mozgalom azt a célt szolgálja, hogy a rendelkezésre álló élelmiszersanyagok felhasználása és elkészítése oly módon történjen, amely a pillanatnyi közellátási helyzet-adta lehetőségek és az egyes cikkek tápláló erejének figyelembe vételével a leggazdaságosabb. A mozgalom tehát

a háborus idők korlátozásait felhasználva a magyar nép főzési ismereteit akarja helyes irányba terelni

és ennek során a köztudatba vinni a korszerű egészségpolitika és a népelemezés tudományának eddigi jól bevált eredményeit. E cél elérése érdekében szükségessé vált, hogy megfelelő szervezet útján a főzés megformálására irányuló mozgalom elérjen oda, ahol erre a legnagyobb szükség van: a háztartásokba. Nagy segítséget kapott az akció a leányleventemozgalomban, amelynek fejlődő szervezete alkalmas arra, hogy rajta keresztül országos-jelleget öltson.

HARC A JOBB ÉLELMEZÉSÉRT

Az elgondolás szerint legelőször a leánylevente főoktatókat képezik ki, akiknek feladata lesz ezeket a konyhatechnikai ismereteket továbbadni a leányleventeoktatóknak, majd a leányleventéknek. A közellátásügyi miniszter Budapest székesfővárosi főoktatóképzéséből megkapta a Gázművek konyháját, ahol a főzési akció lebonyolításához szükséges kísérleteket és tudományos kutatásokat fogják az arra hivatott szervek elvégezni. A közellátásügyi miniszter budapesti kísérleti konyhája a főzési kiképzésen kívül a népelemezés megjavítását szolgáló országos-érdekű kutatásokat végez s azok eredményeit a nagyközönség számára hozzáférhetővé teszi.

A fővárosi gázkonyhána a M. Kir. Közellátási Hivatal részére történő átvétele és a leányleventefőoktatók főzőtanfolyamának az előkelőségek egész sora jelent meg.

A megjelenteket egy leánylevente üdvözölte, aki beszédében rámutatott arra, hogy új életmódot akarnak kialakítani, olyant

aki mindenütt megállja a helyét. A leányleventék a korszerű főzés ismereteinek megtanulásával és megtanításával kívánják a magyar lányokat ebben az irányban nevelni.

A leánylevente üdvözlő szavai után Dr. Homonnay Tivadar a székesfővárosi főpolgármestere a főváros nevében adta át a mintakonyhát.

Beszéde után Győrffy-Bengyel Sándor m. kir. közellátási miniszter emelkedett szólamra és a következőket mondta:

Nagy örömmel és nagy elfogódottsággal jöttem ide, mert az az első alkalom, amikor egy nem is olyan nagyon régen megindított munkának első pozitív eredményét látom.

Nem is olyan nagyon régen, egy pár hónappal ezelőtt egy gondolat ütötte meg a fejemet akkor, amikor kezdődtek a hajók az ellátás terén és nem mindenkinek jutott annyi, amennyit szerettem volna. Ez a gondolat kitermelte bennem azt a lehetőséget, ami adva van, de nincs kihasználva. Ez úgy értendő, hogy Budapest székesfőváros területén láttam földeket, amelyek soha-soha még kapát, ásót nem láttak, csak ott hevernek kihasználatlanul. Miért maradjon az kihasználatlanul akkor, amikor kell hogy teremjen, mert hiszen egy olyan időszakot élünk, amely időszakban

nem lehet eleget vagy elég többet vagy a legtöbbet termelni.

Az hogy ma, amikor egy nagy világegés

A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság

felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegvet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegvet nem kívánja megtartani, sziveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az államsorsjáték jótékony célt szolgál, s aki a megtartani nem kívánt sorsjegvet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése diitalan.

kellős közepében élünk, akkor Magyarországnak maradjon ki a főprogramból, hogy többet termeljünk, lehetetlen.

Ez volt a kiindulás, a többi, ami ezután jött, az ennek a következménye. Hála az Istennek van még jó föld itten, sokkal jobb mint ahogy azt mi képzeljük. Ezután pedig, ha termeltünk, akkor az is fontos, hogy azt a termelt valamit tudjuk úgy elkészíteni, hogy az a legjobban ízleljék mindenkinek, különösen pedig

annak a dolgozó rétegnek, amelyiknek munkáján épült fel ez az örök hazá,

a második ezer esztendőre. A többtermelés ami most csak gyerekcipőben indult meg, a jövőben legalább százszorta annyit fog termelni egységeken is, mint eddig. Ezután százszorta annyit és kell tehát majd főzni is s ezt mind dolgozó magyar ember eszi meg, apraja nagyja. Így az az apró csemete is, aki eddig a vitamint nem ismerte, mert nem tudta megvetni sem az apja, sem az anyja, egészségesebben tud fejlődni. Ha ez megvalósul, akkor nem lesz itt gond a gyermek nevelés terén, mert az a vitamin, ami a fejlődést elősegíti, ilyen egyszerű, ilyen olcsó uton fog belekerülni abba a gyermekbe, aki a jövő generációját alkotja s aki egyszer talán itt fog állni ezen a helyen és vissza fog emlékezni arra, aki ezt a gondolatot megindította.

Örömmel jöttem ide, de nagy céllal is és amikor én hálás szívvel megköszönöm a székesfővárosi vezetőségnek azt a messze-menő gavalléroságát, amellyel átadta nekünk a közellátási minisztériumnak ezt a konyhát, ahol a lelkes leánylevente gardát az oktató személyzetet, ki tudjuk kéneznit, kérem, hogy a jó Isten nevében induljunk meg.

MINDEN ASSZONYT MEGTANITANAK A KORSZERU FÖZÉSRE

Győrffy-Bengyel Sándor közellátásügyi miniszter beszédét a megjelentek nagy tetszéssel fogadták. Ezután dr. Somos Elemér min. osztálytanácsos ismertette a kísérleti konyha rendeltetését és működését. A kísérleti konyhán történik a jövő háziasszonyait oktató vezérkarnak a kiképzése. A közellátásügyi miniszter elgondolása szerint első sorban a főoktatók élelmészeti és főzőoktatói kiképzése valósul meg. Ez a mintaszerepen kiképzett vezérkar fogja továbbképezni azokat az oktatókat, akik még ebben az évben többszáz ezer leányleventét és asszonyt tanítanak meg arra, hogy a jelenlegi háborus nehézségek közepette milyen módon készíthetik el az ételeket a legcélszerűbben, legjobban és legtáplálóbban.

A kísérleti konyha másik célja az, hogy egyrészt a legmodernebb táplálkozásélet-tani kutatások tekintetbe vételével, de ugyanakkor a hazai adottságokat és a háborus nehézségeket sem tévesztve szem elől, kísérletezi azokat a főzési konyhatechnikai, takarékosági kérdéseket, amelyek a falusi és a városi háziasszonyokat érdeklik és amelyek eredményei a legegyszerűbb család ilyen irányú gondjait is megfogják könnyíteni.

A közellátásügyi nehézségek kétségtelesen kisebbek lesznek és könnyebben elviselhetők, ha a minden téren érvényesülő takarékoság, az anyag legcélszerűbb feldolgozása és az eddig alig használt élelmiszerek felhasználása megtörténik.

A kísérleti konyhák megszervezése már vidéken is megindult és rövid időn belül Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Kassán, Miskolcon, Sopronban, Szabadkán is megkezdik működésüket.

Dr. Somos Elemér min. oszt. tanácsos előadása után vitéz Bély Alajos, az Ifjúság országos vezetője, hangsúlyozta a leányleventék háztartási és főzési kiképzésének fontosságát.

Az ünnepély végén dr. Morvay Endre a székesfővárosi alpolgármestere mondott rövid záróbeszédet. Ezután a megjelent előkelőségek és a sajtó képviselői megtekintették a mintakonyha helyiségeit és berendezését, majd háborus ételkötőn vettek részt.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelencse és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Tel. 188.

ÜGYELETES GYÓGSZERTÁR:

Arany oroszán, Szent Háromság tér.

A „Délvidék” legközelebbi száma áldozócsütörtök ünnepe miatt Zomborban pénteken este, a vidéken szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

Nemzetellenes kijelentésekért megbüntettek egy zombori és egy felsőszentiváni lakost. Szegedről jelentik: Pékity Péter felsőszentiváni napszámos a múlt év októberében egy kocsmai mulatozás alkalmával a honvédség ellen izgatott és rágalmazó kifejezéseket használt a honvédséggel szemben. A bíróság ezért hűnösnek mondotta ki a honvédség elleni izgatás és a honvédség megrágalmazásának vétségében és nagyfokú ittasságát enyhítő körülménynek véve, jogerősen 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte. — Utvics Jusztin zombori kereskedő ez év február 25-én az egyik zombori kocsmában mulatozás közben, majdnem öntudatlanul ittas állapotban az állami és társadalmi rend ellen izgatott, valamint több nemzetgyalázó kijelentést tett. A bíróság Utvicsot nemzetgyalázás és társadalmi rend elleni izgatás vétségéért jogerősen kéthónapi és 14 napi fogházbüntetésre ítélte.

FERENC JÓZSEF

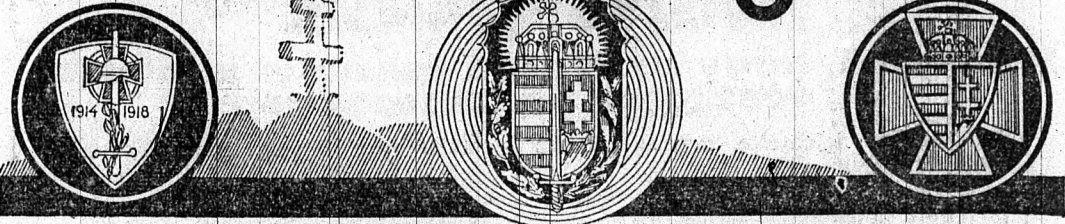
KESERŰVIZ

Összegyűjtik a horgosi ősi magyar népdalokat. A Közművelődési Fiók meghívására a héten Horgosra érkezett Kiss Lajos dr. a Délvidéki Zeneművészeti Főiskola igazgatója, a délvidéki népdalok neves gyűjtője és egy csokorra való összegyűjtött a legszébb horgosi népdalokból. A horgosi énekar Szegeden már ezekkel a dalokkal fog szerepelni. Horgos környéke rendkívül gazdag népdalkincsrel rendelkezik és Kiss Lajos dr. igazgató a nyár folyamán hosszabb időn keresztül fogja majd összegyűjteni a régi szép magyar nótákat hogy kinyomassa és így megmentse azokat az utókor számára.

A Baross Szövetség zombori szervezete felhívja összes tagjait, hogy f. hó 14-én, áldozócsütörtök napján d. e. 1/29 órakor gyülekezzenek a Magyar Olvasókörben, ahonnan testületileg zászlóval kivonulnak a tábori szentmisére, hogy résztvegyünk az ifju. levonték első szent áldozásán. **Elnökség.**

Az apatini m. kir. állami polgári leány- és fiúiskola igazgatósága ünnepélyes keretek között tartotta meg harmadik szülei értekezletét, amelyet Petrócz Kálmán igazgató nyitott meg. Dr. Stelly Ödön tisztiorvos »Az iskola és otthon» címmel tartott nagyon érdekes előadást. Az igazgató végül bejelentette, hogy az első 8000 pengős segélyt a vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb 3760 pengővel pótolta. A pótszegélyből 55 tanuló részesült.

Haza Nemzetjövő

(A Vitézi Szék hírei)

A Magyar Olvasókörben tartják meg a Vitézi Szék pénteki előadását

A Vitézi Szék nagyszerű előadássorozatának legközelebbi előadását a szokástól eltérően pénteken d. u. fél hét órai kezdettel tartják meg kivételesen nem a Városháza nagytermében, hanem a Magyar Olvasókör helyiségében.

A május 15-ki, pénteki előadáson Pongrácz Gyula főhadnagy a hajókaravánokról, Ember János a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara intézője pedig „Kisgazdáink a nemzetvédelem

szolgálatában” címmel tart előadást.

Mint már közöltük, ezeknek a minden magyart érdeklő, közhasznú, ismeretterjesztő és érdekes előadásoknak a meghallgatásáért nem kell belépő díjat fizetni. Saját érdekében cselekszik mindenki, aki az előadásokat látogatja, mert ezzel ismeretkörét bővíti és egészséges, magyar nemzeti szellemmel telik meg.

A zombori levonték f. hó 14-én, áldozócsütörtökön délelőtt 9 órakor a Szent Háromság téren tartandó tábori szentmise keretében végzik el a husvét szentáldozást. Felkérem tűzharcos bajtársaimat, hogy áldozócsütörtökön délelőtt 1/29 órára a „Vadászkürt” előtti téren jelenjenek meg, ahonnan zászlóval vonulunk fel. Rossz idő esetén az ünnepség 10 órakor a karmeliták templomában lesz megtartva. Szébb jövőt! **Waleth Camill, század parancsnok.**

La FASZÉN Mérőnél

Bajai országot 11

Telefon 6.

Kulai sporthírek. Vasárnap a KAFC második csapata a szenttamási Csaba együttesével játszott barátságos mérkőzést, amelyen 2:0-ra kikapott. A KAFC II. áldozócsütörtökön Szenttamáson játszik visszavágó mérkőzést. — Vasárnap a KAFC I. hazai pályán a békéscsabai Törekvéssel játszik bajnoki mérkőzést. Nagy esély van arra, hogy a kulaiak viszik el a pontokat. — Vasárnap a KAFC II. is otthon játszik az újvidéki vasutasok csapatával. Fontos lenne a második csapat győzelme is, mert ezzel az első helyre jutna.

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hus felvágott, szalonna és mindennemű hentesáru

NÉBL JÓZSEF

hentesmestertől való.

Az óbecsei Sport Horgászok Egyesülete a napokban tartotta alakuló közgyűlését. Diszelnök: Zsótér Andor, elnök Krecht Andor, alelnök Neogrády József, ügyv. elnök Biró János, titkár Wittinger Géza, jegyző: Kocsik Károly igazgató Orosz Lajos, pénztáros Kaposi Mihály, ellenőr Poósz Dezső. Választmányi tagok: Kresch Lipót, Simon Mihály, Kacsák Sándor, Horváth András, Nagy József, ifj. Kresch Antal, Bauer István, Várkonyi János. Pótagok: Kuszli Zoltán, Lisztner Mihály és Balassa Béla.

Fej-és derékfájás, émelygés, idegesség, tisztálattalan teint gyakran csak az emésztési zavarok következménye. Ilyenkor is segít a DARTON

Áldozócsütörtökön egész napon át zárva tartják a zombori üzleteket. A zombori kereskedők érdekképviselője közli, hogy a zombori kereskedők áldozócsütörtökön egész napon át zárva tartják üzleteiket, tekintettel a tábori misére és a levonték szent áldozására.

Az óbecsei ingyenkonyha befejezte működését. A Szmilc Gyuláné elnöklétével működő Jótékony Magyar Nőegylet az Ujfalu-ban felállított téli iskolai ingyenkonyhája befejezte működését. Az ingyenkonyha két hónapon át naponta 90 ebédet osztott ki.

SPORT

Áldozócsütörtökön a ZSE barátságos mérkőzést játszik a Szabadkai VAK-kal

A Zombori Sportegylet az elmúlt vasárnap szépszámu közönség előtt mutatta be mindenben kielégítő pompás játékát. Tagadhatatlan, hogy a ZSE egyre jobb formát mutat és játékával hamarosan meghódítja Zombor sportkedvelő közönségét.

Áldozócsütörtökön újra pompás mérkőzés élvezésében lesz részük a zomboriaknak, már csak azért is, mert a ZSE három kitűnő játékosal frissíti fel együttesét. Lukács a budapesti vasutas csapat kitűnő jobb hátvéde, Babinyec a bácsalmási MOVE jobb szélsője és Bódy a Tolnamegyei SE csatára szerződött a Sport csapatába.

Az áldozócsütörtöki barátságos mérkőzés, amely délután 5 órakor kezdődik a Városi Stadionban, nagyon érdekes sportesemény lesz, mert a Szabadkai VAK jöhrű csapata komoly ellenfélként számítható.

A ZSE a következő felállásban áll ki: Zahoray — Lukács, Haméder — Parscsetits, Huber, Kovács — Babinyec, Schmidt Lukács, Bódy, Rápiy. Tartalékok: Ferenc Ivánkovits, Engárt I.

SzVAK: Mester — Pertits, Kenyeres — Jakab II. Balázs II. Zsáki — Jakab Balázs I. Demeter, Kecskés, Siflis.

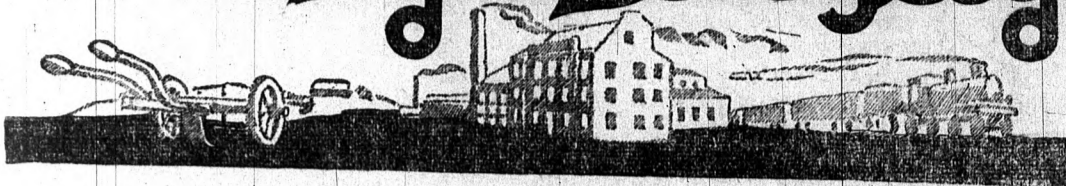
Az edzőmérkőzés, amelyet a zombori MTE és a ZSE I. b. játszik, d. u. fél 2 órakor kezdődik.

Vasárnap a ZSE a SzVAK elleni felállással Budapesten játszik. NB. III. bajnoki mérkőzést a Kábelgyár labdarugó együttesével.

CSÜTÖRTÖKI SPORT-PROGRAM

Magyar Kupa mérkőzések: WMFC — Ferencváros (Csepelen) Elektromosok — Lampart (Latorca utca), Ganz — Ujpest (Népliget) Beszkr — Diósgyőr (Sport utca), FSC — Gamma (Lágymányos), Wekerletelep — SzVSE (Wekerletelepen) SBTC — Szolnok (Salgótarjánban) Kolozsvár — MÁVAG (Kolozsvárott)

Közgazdaság

A magyar fűszernövények és az élelmiszeripar leleményessége megoldották a fűszerellátást

A magyar konyha évszázadok óta fűszerezéséről híres. Ha véletlenül kezünkbe kerül egy régen elporladt háziasszony, vagy éppen valamelyik főúri udvartartás számadáskönyve, elsodálkoztatón nagy összeg szerepel benne fűszerért kiadott összegként. Az idők folyamán az emberi izlés változásával alaposan csökkent ugyan a fűszerezés divatja azonban a mostani világháború előtt Magyarország a használt fűszerelemek zömét külföldről hozta be és külkereskedelmünknek igen jelentős juttatást szerezte a legkülönbözőbb ételkészítésként kiadott valuta.

Ha a fűszerek származási helyét térkép szerűen tüntetjük fel, akkor kiderül, hogy alig van a világnak olyan része, amely ne szállított volna egyet-mást, hogy a magyar háziasszony a szája ize szerint főzhesse meg ételét. A különböző fajta borsókat Hollandia és Malájföld küldte, a fahéjat a nyugatafrikai gyarmatok és a Fűszer-szigetek, a vanília Indo-Kinából, Mexikóból, Szumátrából és Mauritius szigetéről került ide, a szegfűszeg a Molukki-szigetéről, a szegfűbors és a szerecsendió az afrikai Aranypartról, Zanzibárból és a közép-amerikai partok előtt elterülő Windward-szigetéről, még a sáfrányt is külföldről hoztuk be, Perzsiából pedig valamikor mázsaszámra tettem a magyar kertekben. Ezek pedig csak a fűszerelemek, amelyek elenyésző tömeget képviseltek a kávé, tea és kakaó mellett, amelyekért Afrikát, Dél-Amerikát, Ázsiát kapcsolták még szorosabba külkereskedelmünkbe.

A háború természetesen eltömte ezeket a beszerzési forrásokat és a meglévő készletek utánpótlása beláthatatlan időkre eltolódott.

A MAGYAR FÜSZERNÖVÉNYEK

Azonban itt a fűszerpótlásnál egyrészt a régi magyar háztartások hovatovább teljesen elfeledett itthon termő fűszernövények és a hiányzó anyagokat vegyi úton pótló élelmiszeripar sietett a közellátás segítségére.

Az itthon termő fűszerkincsek között legelső helyen a paprika áll, amelyet már Európaszerte borspótlónak használnak, még piacot nyitva az eddig exportra alig kerülő erős paprikafajtáknak. Van azonban a magyar kerteknek egy növénye, amely izben és illatban erősen megközelíti a borsot, annak a gyomorra való káros hatása nélkül: a borsfű. A sáfrány — mint már említettük — szintén itthon termő növény volt valamikor és ma is meg lehet még lelteni dísznövényként. Emellett még ezernyi elfeledett, de pompás ízzel teheti változatossá ételünket a tárkony, a vassfű, csombon, majoránna, borókahogyó, fenyőmag, köménymag, mustármag, kakukfű, májuszű, kapor és szinte még felsorolhatatlan sok egyéb növényfélése. Minden nehézség nélkül kaphatók ma is, csak be kell fordulni érte valamelyik gyógyfűkereskedésbe, vagy vásárcsarnokokban a nagyobb zöldségkereskedőkhöz.

A VANILIN ÉS TESTVÉREI

Ezen a téren a vegyipar is segítségére sietett a nagyközönségnek és pótlóanyagokból olykor teljesen vegyi úton olyan fűszer-

pótlékot készített, hogy izben, illatban tökéletesen helyettesítik az eredetit. Így például az élelmiszeripar részére igen fontos vaniliát amely lényeges alkotórésze nemcsak a sütőporoknak, a különböző likőrkészítményeknek, hanem a tészta- és kétszer-sülteknek is, a szintetikus vaniliával pótolja.

Hasonló a helyzet a fahéjnál, a szegfűszegnél és a szegfűborsnál is, amelyeknél természetes vagy mesterséges fűszerolajok segítségével állítják elő a pótlékot oly módon, hogy a fűszerolajokat kötőanyaggal keverik össze.

Az élelmiszeripar még arra is gondot fordít, hogy ez a fahéjpótlék külsőre is hasonló legyen az eredetihez és a mesterséges fahéjolatot pörkölt és megőrölt keksszel, osztyával, vagy szentjános-kenyér liszttel itatja fel és ehhez még izesítőül valódi fahéjolat is ad.

A mesterséges borspótlék erős paprikából, kakukfűből, majoránából, örökt mustármagból álló keverék, melybe erősítőül némi valódi bors is van. Azonban az eljárás ma már csak fősős óvatossággal, mert minden valódi bors hozzáadása nélkül is az eredeti zamatban, színben és felhasználási módjában teljesen egvező pótlékot lehet előállítani.

A bálna — a tenger „aranybányája”

Halzsirből készül Nyugateurópában a vajpótló margarin

Nálunk, Magyarországon igen kevesen tudják, hogy Európa nagy részében általánosan elterjedt margarin miből is készül? Sokan meglepődnek, ha tudják, hogy a külföldön eléje tett izlésesen csomagolt vajserű és vajizű margarin nagyrészt a cethal zsirjából készült. Elsősorban Németországé a nagy érdem, hogy a gusztustalan halzsirből izben és tápanyagban egyenrangú táplálékot tudott előállítani és a vajfogyasztás jelentős hányadát ezzel sikerült helyettesíteni.

Háromezer éve, hogy Európa lakosai cetvadászattal foglalkoznak. A baszkok az elsők, akik kezdetleges eszközeikkel üldözik a ceteket és szigonnyal ölik meg. Nagy bátorság és tapasztaltság kellett ehhez, de már akkor érdemes lehetett a cetvadászat, mert a baszkok messze tengereket bejártak a cetek után és valószínűleg Kolumbusz előtt Amerikát is felfedezték. Amikor később a franciák és angolok is elkezdtek a cetvadászattal foglalkozni, szigonnyosoknak baszkokat és frizeket alkalmaztak, akik a legtapasztaltabbnak bizonyultak.

Elsőnek Anglia kezdett a cetvadászattal üzletszerűen foglalkozni. Több expedíciót küldött ki 1600 táján, hogy északon átjárót keressenek. Az eredeti célt akkor nem érték el, de a visszaérkezett hajók az északi tengerek vizeinek olyan cetgazdaságáról számoltak be, hogy tömegével alakultak társaságok, amelyek a cet vadászattal behatóan kezdtek foglalkozni. Ez a törekvés érthető is volt, hiszen egyetlen grönlandi bálna — amely a cetek rendjébe tartozik — 12—15 ezer liter halzsirt és 700—1000 kg halcsontot adott. Nem csoda, ha a cet vadászattal foglalkozó vállalkozások igen nagy nyere-

A KÁVÉPÓTLÓ ÉS A PÓTKÁVÉ

A kávé, tea és kakaó helyett beállított pótlékoknál azonkívül, hogy izben, színben az eredetihez hasonló legyen, arra is ügyelni kellett, hogy a főzet az eredeti élvezeti szernek megfelelően frissítő hatású is legyen, hiszen mind a kávénak, mind pedig a teának és a kakaónak közellátási cikké való elterjedését frissítő tulajdonsága okozta. Ezért igen nagy különbség van a kávépótlók és a pótkávék között. A pótkávé egymagában nem pótolja a kávé, hanem annak csupán szaporítására, kiegyesítésére szolgál. Ilyenek a tölgy- és bükkmagból, gesztenyéből, szegfűborsból és a csillagfűt magból gyártott készítmények. Tápláló hatásuk rendszerint megfelel a valódi kávénak, azaz a különbséggel, hogy a szemeskávé alkaloidjai hiányzanak belőle. A kávépótló viszont izre, zamatra, hatásra megegyezik az eredeti kávéval, anélkül, hogy bármennyi szemeskávé volna benne. Ugyanez vonatkozik a teapótlókra is. Szederlevélből, hársfavirágból vagy borsosmenta levélből készülnék színük tökéletesen utánozza az eredeti teaforrászatot és hatásuk is némileg hasonlít a teára. Kakaó és csokoládépótlékként pedig pörkölt mogyoróból és szentjánoskenyér lisztből készítenek tejpótlóval, cukorral és némi eredeti kakaóval keveréket.

Az a vegyipar, amelyik fából cukrot, a szénből benzint és mesterséges zsírt tud előállítani, nem ismer lehetetlenségeket és valószínű, hogy gyártmányai, amelyek pótszerek és mégis az eredetivel versenyeznek, akor is versenytársai lesznek az eredeti fűszeranyagoknak, ha már elmúlnak a korlátozások, mert aránylagos olcsóságuk és az hogy az ország önmaga tudja megtermelni vagy elkészíteni előnyt biztosít fogyasztásának a külföldi gyarmatárak helyett.

A hazai fűszernövénykultusz feltámasztása pedig egyenesen nemzeti érdek, mert a pazarlással lenne határos, ha továbbra is engednénk, hogy amint táplálkozással foglalkozó szakembereink megállapították, népünk eddig is helytelen irányba eltolódott táplálkozása tovább romlanék. A magyar fűszernövények nemcsak izesebbé, hanem tápdúsabbá is teszik eledeleinket és csupán háziasszonyainkon fordul meg, hogy felhasználják ezt az eddig elfeledett, kallódó kincset.

seget értek el. Természetes, hogy Anglia után Hollandia, Norvégia és a többi északi államok is igyekeztek a konjunkturát kihasználni és rövid idő alatt az a veszély fenyegetett, hogy a ceteket teljesen kiirtják. Elsősorban a grönlandi bálnát fenyegette ez a veszély, mert ezt volt a legkönnyebb vadászni. Sikerült is a partok közeléből elkergetni és úgy látszott, hogy a jövővelmező üzletnek befellegzett. Kiderült azonban, hogy csak északabbra húzódtak. Az angolok nem sokáig haboztak, a nagy nyereségből átépítették hajóikat, hogy az északi tengerek viszonyainak megfelelően és tovább folyt a harc a halzsirért. De szükség is volt rá. Kellott a halzsir, mint táplálék és ipari nyersanyag egyaránt. És remek üzlet is volt. A cetvadászatot minden áldozattal érdemes volt folytatni. A ceteket nem hiába hívták a tenger aranybányáinak.

1840-ben egy német szakember találta fel a szigonny-ágyut és ezzel új korszakot nyitott a cetvadászat számára.

Az északi bálnák idővel erősen fogyni kezdtek, amikor híre jött, hogy a déli tengereken még nagy számmal vannak. A norvégok találták fel a bálnavadász-anyakajókat, amelyek valószínűleg uszó gyarak. A tengeren dolgozták fel az elejtett állatot. Egész kis flotta tartozott egy-egy anyahajóhoz és ezzel a szárazföldtől függetlenítették magukat. Így vadásztak nagy eredménnyel a déli tengereken is.

Ezt a módszert a németek a legtökéletesebbre fokozták s hatalmas eredményeket értek el s egészen a most folyó háborúig sikerült a vajszükségletük jelentős részét halzsirből készült margarinnal fedezni. A tökéletes német technika és kémia még a vaj vitamin tartalmát

megadta a margarinnak és a növényi margarinnak mellett egyike lett a legfontosabb népbélmegbeszélési cikkeknek.

A tengelyhatalmak a jól szervezett készletgazdálkodással megoldották a zsír-kérdést, de Angliának annál inkább hiányzik ma a halzsír. Az 1914-18-as világháború alatt más volt a helyzet, akkor Anglia a norvég halzsírt teljes mennyiségében megkapta, mert Norvégia hűsége szállítója volt Angliának. De ma ez nem lehetséges és amíg a kontinentális Európa tud magán segíteni, Angliánál ez nagy nehézségekbe ütközik.

A bálnák, a tenger aranybányái közben tovább szaporodnak és a jövő nyersanyagellátásánál még nagyon fontos szerepük lesz.

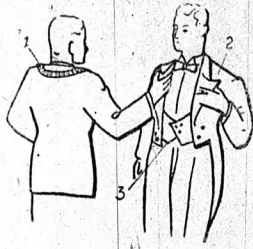
Bölcskevy László.

Európa cukortermelése

Egy magdeburgi cég legutóbb megjelent közleménye ismertette a cukorrépa termelésnek a táplálkozás, takarmány, üzemanyag-alkohol-gazdaság szempontjából rendkívül fontos jelentőségét. Ezért a cukorrépa termelést minden európai államban a legnagyobb figyelemmel kísérik. A cukorrépa átvételi árát a legtöbb államban emelték. Ezen intézkedés célja a cukorrépa termelést, mely hektáronként a legnagyobb tápértékegységgel rendelkezik, tovább növelni. Az egyes államok cukorrépa termelése az 1942 évben a következőképpen oszlik meg: Németországban a cukorrépa termelést a tavalyi mértékben folytatják. A Protektorátusban a termelés javítására számítanak, a Főkormányzóságban pedig a cukor gyárak a termőterületek kiterjesztésén fáradoznak. Magyarország cukorrépa termel-

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

vergessen, daß Sie sehr breite Schultern und verhältnismäßig kurze Arme haben. Besonders bei diesem Rock kommt es sehr zum Ausdruck.

Es wäre besser gewesen vorher, die Knöpfen sind schon angenäht. Ich finde den Rock ungleich; das linke Revers ist breiter als das rechte und auch die Schulter reicht fast bis zum Ellenbogen.

Na, so schlecht ist er doch nicht und Sie dürfen nicht

Jobb lett volna előbb, már fel vannak varrva a gombok. Én nem tartom egyenlőnek; a bal kihajtó szélesebb, mint a jobb, a jobb válla is majdnem a könyökömig ér.

Na, annyira talán mégsem rossz és nem szabad elfelejtenie, hogy nagyon széles válla és aránylag rövid karja van.

Ennél a kabátnál különösen nagyon hangsúlyozódik.

Szószedet

der Revers, -es, -er Elbogen, -s verhältnismäßig

kihajtó a könyök aránylag

zum Ausdruck kommen

kifejezésre jutni

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható **Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.**

lését a múlt évhez hasonlóan fejlesztik tovább. Franciaországban a tavalyi 226.000 hektárral szemben az idén 240.000 hektáron termelnek cukorrépat. Belgium ehhez hasonlóan szintén növeli a termelést. Spanyolország is rendezte ezt a kérdést és gondoskodott ezenkívül a cukorrépa termelés kedvezőbb elszállításáról. Szerbia cukorrépa termelését 15.000 hektárban, a Bánát területén pedig 10.000 hektárban állapították

meg. Románia eddigi 50.000 hektáron végzett cukorrépa termelését még fokozni kívánja. Bulgária 21.150-ről 30.000 hektárra emeli termelését. Svájc 3600 hektárra, Lettország pedig 20.000 hektár cukorrépat termel az idén. Bár az egyes államok jelentései még nem érkeztek meg, már az eddigi ekből is látható, hogy az 1942 évi cukorrépa termelése a múlt évvel szemben nagyobb mértékeket ölt. (MNK)

A rejtélyes talizmán

IRTA: CLEM YORE

— Ó, három nappal azután, hogy megoperáltak. Nincs olyan fábul faragva, hogy nagy büntetnie volna képes. Megkaparintotta a pénzt, de a lelkiismerete nem engedte, hogy megtartsa. Eljött hozzám és elmondta, hogy vitte el a pénzt tartalmazó dobozt, miután engem lelőtt. Előadta, hogy as zobából a tüzlépcsőn át menekült. A százezer dollárból egyetlen centet sem adott ki. Adtam neki annyi pénzt, hogy hamisított könyveit kiegészíthesse és Californiában tyukfarmot vásárolt neki.

— De még mindig nem értem, hogy maga miért uszította rám a rendőrséget?

— Amikor azon az éjszakán visszavertem az eszméletemet, ott feküdtem az asztalomra borulva, mellettem feküdt a pisztoly és mellette egy kilőtt töltény hüvelye. Minden ablak és az ajtó zárva volt s a kulcs a csuklóm mellett feküdt az asztalon. Azt hittem, hogy ezt Whipple tette és meggyanusítottam, hogy ő magát is elcipelte. De azon az éjszakán még semmit sem szóltam. Azt hiszem azonban, hogy a seblázbán magáról beszélhettem. Whipple aztán mindent elmondott nekem, tudtam, hogy maga volt az, aki igyekezett azt a látszatot kelteni, mintha öngyilkos lettem volna. Ezért tette mellém a töltényhüvelyt, mintha a pisztolyom dobta volna ki és ezért tette a kulcsot az asztalra. Legtöbbet azon törtem a fejemet, hogy a kulcs hogyan tudott odajutni mellém az asztalra, amikor pedig előbb be kellett zárni az ajtót. Ezt hogy csinálta?

Jim megmagyarázta, majd Legg folytatta: — Furcsán érezhette magát, amikor a rejtett taliszkekrény ajtaja becsapódott és maga tudta, hogy a pénzesdoboz és a nyugta amögé van bezárva!

— Kétségbe voltam esve. Azt hittem, hogy saíát csapdában fogtam meg magam. Tudtam, hogy az ujjlenyomatomat megtalálhatják a nyugtán és hogy a hadüveginisztériumban meg van mindkét kezem ujjlenyomata még a háború idejéből. Napokon keresztül hallottam egy benső hangot, amely ezt ismételte: „Jim, magadat fogtad meg a csapdában!” De mondia, Alonzo, miért írta azt a második nyugtát láthatatlanná váló tintával?

— A piacon hirtelen beállt válság következében a vásárolt értékpapiraímaimnál váratlanul nagy különbözeteket kellett fedeznem. Közel százezer dollárra volt szükségem. Egy cent se állt rendelkezésemre, ha csak nem akartam saját bankomat meglopni. Ekkor lépett be hozzám az atyja. Tudja, hogy milyen hangosan szokott beszélni. Nos, Whipple meghallotta, amit mondtam. Miközben a letéti nyugtát írtam, az atyja elajult. Senkinek se szóltam a letétről, hanem azonnal elképtem a már megírt szabályszerű

nyugtát és helyette gyorsan másikat írtam a láthatatlanná váló tintával. Azután orvost hívtam, aki az atyját magához térítette.

— Az orvos mondta és atyja háziorvosi is megerősítette, hogy olyan súlyos az öreg ur állapota, hogy csak pár óráig élhet még. Amint vele hazaértünk a lakására, kére a nyugtát és megmutattam neki. Megkért, hogy tegyem be egy japán dobozba az ágya mellett lévő polcon. Már ugyanaznap egy másik bankban elhelyeztem a százezer dollárt és fedeztem a különbözetet, amely csóddal fenvegett. A vásárolt értékpapírok szédületes gyorsasággal emelkedtek és ezen az üzleten közel nyolcszázezer dollárt nvertem. Miközben Spokaneben voltam, hogy a részvényvásárlásokat lebonyolítsam, itthon kiűtött a pánik és a betevők megröghanták a bankomat. Táviratilag utaltam át a szükséges pénzetek és ezzel sikerült is a kedélyeket megnyugtanni. Hazasiettem és... a többit már tudja. Jim, irion olyan összegről szóló csekket, amilyent akar. Mindenem a magáé, mert kárpótolnis zerezném a sok herce-hurcáért. Nem szándékom védekezni, de az Isten a tanum, hogy milyen boldog voltam, amikor megtudtam, hogy ön életben van. Jim, bármire határozza el magát, előre helyesnek és igazságosnak fogadom ell!

— Helyes? Igazságos?
Jim Whipple gondolt és az fordult meg az agyában, hogy hány kézen át vándorolt már az atyja pénze s mennvi jót és mennvi bajt okozott már. Whipplenek most tyukfarma van! Ez a gondolat nagyon tetszett Jimnek. Nem volt a lelkében Leggrel szemben a legcsekélyebb rosszszálás, gyűlölet, vagy ellenséges érzés sem. Sőt ellenkezőleg, nagyon az izlése szerinti ember volt és gondolatban megszorította elismerően a kezét. Csaknem vidáman mondta:

— Teljes joggal mondotta ön, hogy amit teni fogok, az helyes és igazságos lesz. Elfogadom azt a pénzt, amelyet atyám adott át önnek és díszéremt adományozok ezért önnek, külön dícsérő oklevéllel. Felejtük el az egész csunya történetet! Boldognak érzem magam. Hallgassa meg, hogy mit éltem át azóta.

Gyorsan előadta az Északon folytatott vándorlásait és kalandjait. Végül elgondolkodva így szólt:

— Végül pedig találtam valamit odafenn, abban a kemény világban. Egy lányt! És aranyat! Azon az uton járok most, hogy egyesíteni fogom a legőrlítőbb kombinációt, ami ezen a földön elképzelhető: egy bájos lányt és a sárga aranyat.

Legg nevetett. Eppen felelni akart, de berregt a telefon és felvette a kagylót. Majd Jimhez fordulva így szólt:

— Van itt valaki, akivel maga talán szívesen találkozik... Billy... Seattle legkeményebb

gangster-vezére. Egy percre be akar önni hozzá, azt mondia, hogy nem várhat.
— Ne zavartassa magát — felelte Jim. Billy belépett.

Folytatása következik.

Apróhirdetések

A szállítási nehézségekre, való tekintettel **SZÉN, KOKSZ ÉS FASZÉN** szükségletét már most szerezzé be. Előjegyzéseket elfogad.

KISS PÁL ÉS TÁRSAI
tüzifa és szénagyvkereskedő, Szent István ut 7. a-1635

Világos hálószobabe rendezés, kitűnő matracokkal, villany, szőnyeg, ottomán-átvető stb. eladó. Pianinót vennék. Rákóczi ut 55. első aító. a-1737-f

Fűszer-csemege üzletbe ügyes, jómodoru segédet felvesszünk azonnali belépésre. Cim a kiadóban. a-1721-f

Eladó 14 hónapos bergschieri tenvészkan. Tenvészetből szár mazik. Cim: Dre Anfal. Körtes. a-1708-f

Csirkefeltöltőgép 260 tojásnak Schmidt modell Budapest. teljes felszereléssel kifogástalan állapotban. 200.-penéért eladó. Cim: Bercsényi ut 19. a-1729-f

Ügyes kiszolgáló lányt azonnal felvesszünk. Vármegye-büfé. a-1826-f

Egy tágas, szép parkettás szoba üresen kiadó. Cim a kiadóban. a-1732

Szűgyártó-segéd, azonnali belépésre felvétetik Mérei József szűgyártómesternél. Zombor, Zrinvi ucca sarok. a-1733-f

Aítók és ablakok használtak olcsó áron megvehető. Sztanisits ügygüzet. Arany János ucca 10. a-1734

Uraknak és hölevek nek magas kereseti lehetőséget nyuit előke 16 intézet. Lehet melékfoglalkozás. Iskola képzétséggel bírók és több nyelvet beszélők előnyben. Jelentkezni délelőtt Rákóczi 11. a-1735

Raktárnoki, kézbesítői, pénzbeszedői állást keres, esetleg némi biztosítékkal, keresz-tény megbízható e-ovén. Cime a kiadóban. a-1691

Gyermekszertő szobalányt keresek azonnali belépésre Zombor. Hitler körut 4. a-1738

Eladó alighasznált 8 drb. léscsekrény. különböző nagvságu. Valamint fürdőkádak bádogból, helyszüke miatt. Pulitzer Manó re-ovisekereskedő. Zombor. a-1739-f

Üzletszerzőt (nő) fix fizetéssel felvesz előkelő intézet. Jelentkezni szemévesen. Rákóczi 11. a-1736